

De taalskipper Frysk

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

provinsje fryslân
provincie fryslân

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

provinsje fryslân
provincie fryslân

De taalskipper Frysk

December 2018

ästere

Translata

Mompelje

Verwar

Diktere

Ynhâld | Inhoud

1	Oanlieding taalskipper	4
1	Aanleiding taalskipper	4
2	Wat of wa is de taalskipper?	5
2	Wat of wie is de taalskipper?	5
3	Wat is het doel fan de taalskipper?	7
3	Wat is het doel van de taalskipper?	7
4	Wat docht de taalskipper?	8
4	Wat doet de taalskipper?	8
5	Wat sil de taalskipper yn 2019-2023 dwaan?	10
5	Wat gaat de taalskipper doen 2019-2023?	10
6	Evaluaasje	13
6	Evaluatie	13

Oanlieding taalskipper

Ein 2016 hat de provinsje Fryslân, yn oerlis mei it ministearje fan Ynlânske Saken en Keninkryksrelaasjes (BZK), as meast oanwiisde bestjoerslaach foar it garandearjen fan de Fryske taal en kultuer, de rol fan 'taalskipper'¹ op har nommen. De Twadde Keamer is dêr op 2 desimber 2016 troch minister Plasterk oer ynformearre.² Fryske gemeenten dy't behelle binne by de ymplementaasje fan de Wet gebrûk Fryske taal (WGFT 2014)³ binne dêr troch de minister mei in brief op 31 maart 2017 fan op 'e hichte brocht.

Wat gie dêr oan foarôf?

It mei de WGFT, ek wol taalwet neamd, oprjochte advysorgaan DINGtiid publisearre yn septimber 2015 it advysrapport 'Feroaring en ferbettering'.⁴ Der soe neffens DINGtiid mear fokus op it útfieren fan taken en ferantwurdlikheden komme moatte om op koers komme te kinnen. It Fryske taaldossier hat by de útfiering fan taalwetjouwing op alle oerheidsnivo's ferlet fan in 'taalskipper' om op koers te kommen en te bliuwen. Yn de earste faze soe dêrby ynset wurde moatte op it 'stjoer hâlden en ferbetterjen'. De twadde faze soe yn it teken stean moatte fan de 'stip oan 'e kime' dy't nedich is om ta in mienskiplike ambysje te kommen om koers hâlde te kinnen: Wêr soe it Frysk yn 2030 stean moatte, as taal yn in meartalige regio? In taalskipper soe it saneamde skûtsje fan de Fryske taal mear op koers hâlde moatte.

Aanleiding taalskipper

Eind 2016 heeft de provincie Fryslân, in overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), als meest aangewezen bestuurslaag voor de waarborging van de Friese taal en cultuur de rol van 'taalskipper'¹ op haar genomen. De Tweede Kamer is hierover 2 december 2016 door minister Plasterk geïnformeerd.² Friese gemeenten die betrokken zijn bij de implementatie van de Wet gebruik Friese taal (WGFT 2014)³ zijn hiervan door de minister met een brief op 31 maart 2017 ook op de hoogte gesteld.

Wat ging hier aan vooraf?

Het met de WGFT, ook wel taalwet genoemd, opgerichte adviesorgaan DINGtiid publiceerde in september 2015 het adviesrapport 'Feroaring en ferbettering'.⁴ Er zou volgens DINGtiid een sterkere focus op het uitvoeren van taken en verantwoordelijkheden moeten komen om op koers te kunnen komen. Het Friese taaldossier heeft bij de uitvoering van taalwetgeving op alle overheidsniveaus behoefte aan een 'taalskipper' om op koers te komen en te blijven. In de eerste faze zou hierbij ingezet moeten worden op het 'stuur houden en verbeteren'. De tweede faze zou in het teken moeten staan van de 'stip aan de horizon' die nodig is om tot een gemeenschappelijke ambitie te komen om koers te kunnen houden: Waar zou het Fries in 2030 moeten staan als taal in een meertalige regio? Een taalskipper zou het zogenaamde skûtsje van de Friese taal meer op koers moeten houden.

¹ Taalskipper is it Fryske wurd foar 'taalschipper', in skipper fan de taal.

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-VII-35.html>

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-17562.html>

⁴ <https://dingtiid.frl/advys-feroaring-en-ferbettering/>

¹ Taalskipper is het Friese woord voor taalschipper, een schipper van de taal.

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-VII-35.html>

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-17562.html>

⁴ <https://dingtiid.frl/advys-feroaring-en-ferbettering/>

Wat of wa is de taalskipper?

De taalskipper is in organisaasje en/of persoan dy't aktive strukturele stjoering jout by it ymplementearjen fan tusken it Ryk en de provinsje makke ôfspraken op it mêd fan de Fryske taal en kultuer. De taalskipper koördinearret, regissearret en ynspirearret yn oerlis mei it Ryk it Fryske taaldossier yn de provinsje Fryslân. De taalskipper is de partij dy't de foarstap nimt om alle desintrale oanbelangjenden byinoar te bringen. De taalskipper stjoert dêr wêr't kânsen net brûkt wurde.

Yn it Fryske taaldossier giet it om de ôfspraken sa't dy makke binne foar de ûnderskate domeinen yn taal-, ûnderwiis- en mediawetjouwing en de *Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer* (BFTK). It giet om de neikommende domeinen:

- Ûnderwiis
- Rjochterlike autoriteiten, bestjoerlike autoriteiten en iepenbiere tsjinsten
- Media
- Kulturele aktiviteiten en foarsjennings
- Ekonomysk en sosjaal libben
- Útwikseling oer de grinzen hinne

De provinsje Fryslân beset de rol fan taalskipper, konkreet is dat de deputearre dy't ferantwurdlik is foar de Fryske taal en kultuer en de Kommissaris fan de Kening yn Fryslân.

De taalskipper stjoert aktyf op it gearwurkjen en it realisearjen fan ôfspraken dy't makke binne op basis fan de WGFT, ûnderwiiswetjouwing oangeande de Fryske taal⁵ en op de ôfspraken dy't yn de BFTK

⁵ De ferantwurdlikens foar it ûntheffingsbelied it fêststellen fan de keardoelen is foar in grut part nei de provinsje oerhevele. It foech om skoallen in folsleine ûntheffing foar it fak Frysk te ferlienen lei earst by it Ryk. De provinsje fierde dy taak foar it Ryk út. Yn 2015 is dat foech oan de provinsje oerdroegen. Fan dat stuit ôf kinne skoallen fan Deputearre Steaten (DS) ek parsjele ûntheffing foar it fak Frysk krije en is it net mear it Ryk dy't ûntheffing ferliend. Ek is sûnt 2014 it foech om keardoelen fan it Frysk fêst te stellen troch it Ryk (OCW) oan de provinsje (Provinsjale Steaten) oerdroegen.

Wat of wie is de taalskipper?

De taalskipper is een organisatie en/of persoon die actieve structurele sturing geeft bij het implementeren van tussen het Rijk en de provincie gemaakte afspraken op het gebied van de Friese taal en cultuur. De taalskipper coördineert, verbindt en inspireert in overleg met het Rijk het Friese taaldossier in de provincie Fryslân. De taalskipper is de partij die hierbij het voortouw neemt om alle decentrale betrokkenen bij elkaar te brengen. De taalskipper stuurt daar waar kansen onbenut blijven.

Het Friese taaldossier betreft hier de afspraken zoals die gemaakt zijn voor de verschillende domeinen in taal-, onderwijs- en mediawetgeving en de *Bestjoersôfspraak Fryske Taal en Kultuer* (BFTK). Dit betreft de volgende domeinen:

- Onderwijs
- Rechterlijke autoriteiten, bestuurlijke autoriteiten en openbare diensten
- Media
- Culturele activiteiten en voorzieningen
- Economisch en sociaal leven
- Grensoverschrijdende uitwisseling

De provincie Fryslân vervult de rol van taalskipper, concreet betreft dit de gedeputeerde verantwoordelijk voor de Friese taal en cultuur en de Commissaris van de Koning in Fryslân.

De taalskipper stuurt actief op het samenwerken en realiseren van gemaakte afspraken die gebaseerd zijn op de WGFT, onderwijswetgeving inzake de Friese taal⁵ en op de in de BFTK vastgelegde afspraken,

⁵ De verantwoordelijkheid voor het ontheffingenbeleid en het vaststellen van de kerndoelen is voor een groot deel naar de provincie overgeheveld. De bevoegdheid om scholen volledige ontheffing voor het vak Fries te verlenen lag in eerste instantie bij het Rijk. De provincie voerde deze taak voor het Rijk uit. In 2015 is deze bevoegdheid overgedragen aan de provincie. Vanaf dat moment kunnen scholen van Gedeputeerde Staten (GS) ook gedeeltelijke ontheffing voor het vak Fries krijgen en is het niet meer het Rijk die de ontheffing verleend. Ook is sinds 2014 de bevoegdheid om de kerndoelen van het Fries vast te stellen overgedragen van het Rijk (OCW) naar de provincie (Provinciale Staten).

fêstlein binne en folgje út it Europeesk Hânfêst foar regionale talen of minderheidstalen⁶ en it Ramtferdrach oangeande de beskerming fan nasjonale minderheden.⁷

Fan belang by it fierder útwurkjen fan de rol fan taalskipper is om eksplisyt te meitsjen dat der sprake is fan trije net fan inoar lossteande provinsjale taken oant no ta:

1. De taak om sûnt 1989 as partij dy't him dêrfoar ynspant der need foar te stean dat de oan Fryske taal en kultuer relatearre BFTK yn gearwurking mei it Ryk en oare oanbelangjende partijen opsteld en útfierd wurdt;
2. De taak dy't sûnt 1 jannewaris 2014 by it fan krêft wurden fan de WGFT fan tapassing is. Oanpak dêrby is dat de by de WGFT behelle relevante bestjoersorganen (Fryske gemeenten en FUMO, Feilichheidsregio Fryslân en Wetterskip Fryslân) befoarderje dat de taalwet ymplementearre wurdt troch û.o. it opstellen fan in feroardering en in taalbeliedsplan Fryske taal;
3. De taak dy't sûnt 2014 en 2015, nei oanlieding fan feroarjende ûnderwiiswetjouwing foar wat it ûntheffingsbelied en it fêststellen fan de keardoelen oanbelanget, foar it grutste part fan it Ryk nei de provinsje oerhevele is. Sûnt 2014 hawwe de Provinsjale Steaten it foech om keardoelen foar it fak Frysk fêst te stellen. Ek ferliene Deputearre Steaten sûnt 2015 parsjele ûntheffing foar it fak Frysk.

Yn de boppe dit taalskippersdokumint lizzende BFTK 2019-2023 binne de hjir beskreaune taken yntegrearre troch ek de ymplementaasje fan de WGFT en de feroarjende ûnderwiiswetjouwing oangeande de Fryske taal in ûnderdiel wêze te litten fan de oerienkommen BFTK. De rol fan Taalskipper is beheind ta it Fryske taalgebiet en de desintrale ymplementaasje fan de taalwet en it taalbelied.

voortvloeiend uit het Europees Handvest voor regionale talen of minderheidstalen⁶ en het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden.⁷

Van belang is om bij de verdere uitwerking van de rol van taalskipper expliciet te maken dat er sprake is van drie niet van elkaar losstaande provinciale taken tot nu toe:

1. De taak om sinds 1989 als inspannende partij er zorg voor te dragen dat de Friese taal en cultuur gerelateerde BFTK in samenwerking met het Rijk en overige betrokken partijen opgesteld en uitgevoerd wordt;
2. De taak die sinds 1 januari 2014 bij het in werking treden van WGFT van toepassing is. Insteek hierbij is de bij de WGFT betrokken relevante bestuursorganen (Friese gemeenten en FUMO, Veiligheidsregio Fryslân en Wetterskip Fryslân) bevorderen dat de taalwet geïmplementeerd wordt door o.a. het opstellen van een verordening en een taalbeleidsplan Friese taal;
3. De taak die sinds 2014 en 2015 n.a.v. veranderende onderwijswetgeving aangaande het ontheffingenbeleid en het vaststellen van de kerndoelen voor het grootste deel is overgeheveld van het Rijk naar de provincie. Sinds 2014 hebben de Provinciale Staten de bevoegdheid om kerndoelen voor het vak Fries vast te stellen. Ook verlenen Gedeputeerde Staten sinds 2015 gedeeltelijk ontheffing voor het vak Fries.

In de boven dit taalskippersdocument liggende BFTK 2019-2023 zijn de hier beschreven taken geïntegreerd door ook de implementatie van de WGFT en de veranderende onderwijswetgeving inzake de Friese taal een onderdeel te laten zijn van de overeengekomen BFTK. De rol van taalskipper beperkt zich tot het Friese taalgebied en de decentrale implementatie van de Taalwet en het taalbeleid.

⁶ <http://wetten.overheid.nl/BWBV0001223/1998-03-01>

⁷ <https://www.coe.int/en/web/minorities/text-of-the-convention>

⁶ <http://wetten.overheid.nl/BWBV0001223/1998-03-01>

⁷ <https://www.coe.int/en/web/minorities/text-of-the-convention>

Wat is het doel fan de taalskipper?

It doel fan de taalskipper is om de by it Fryske taaldossier desintrale oanbelangjenden te ynspirearjen om wêr't dat mooglik is gear te wurkjen om te kommen ta it realisearjen fan makke ôfspraken tusken it Ryk en de provinsje om de Fryske taal en kultuer te garandearjen en befoarderjen.

De mienskiplike ferantwurdlikens en soarchplicht oangeande de befoardering fan it Frysk troch it Ryk en de provinsje, lykas beneamd yn de taalwet en BFTK, binne dêrfoar de útgangspunten.

Fan belang is dat by it realisearjen fan dat doel, it Ryk (yn it bysûnder it koördinearjende ministearje BZK) dêrby, neist it útfieren fan de yn de BFTK makke ôfspraken, syn eigen ferantwurdlikens hâldt as wetjouwer en as ûndertekener fan it troch Nederlân ratifisearre Europeesk Hânfêst foar regionale talen of talen fan minderheden en it Ramtferdrach oangeande de beskerming fan nasjonale minderheden.

Wat is het doel van de taalskipper?

Het doel van de taalskipper is om de bij het Friese taaldossier decentrale betrokkenen te inspireren om daar waar mogelijk samen te werken om te komen tot realisering van gemaakte afspraken tussen het Rijk en de provincie om de Friese taal en cultuur te waarborgen en te bevorderen.

De gezamenlijke verantwoordelijkheid en zorgplicht t.a.v. de bevordering van het Fries door het Rijk en de provincie zoals benoemd in de taalwet en de BFTK zijn hiervoor de uitgangspunten.

Van belang is dat bij het realiseren van dit doel, het Rijk (in het bijzonder het coördinerende ministerie BZK) hierbij naast het uitvoeren van de in de BFTK gemaakte afspraken zijn eigen verantwoordelijkheid houdt als wetgever en als ondertekenaar van het door Nederland geratificeerde Europees Handvest voor regionale talen of talen van minderheden en het Kaderverdrag inzake de bescherming van nationale minderheden.

Wat docht de taalskipper?

Suksesfol Frysk taalbelied freget, lykas de minister dat ek oan de Twadde Keamer oanjûn hat, neist wetlike boarging om heldere oanstjoering, ambysje en gearwurking.⁸ De kearnwurden foar de taalskipper binne dan ek: oanstjoering, ambysje en gearwurking.

- De taalskipper soarget derfoar dat der, oanslutend op de BFTK, yn **gearwurking** mei de oanbelangjende partijen⁹, in **ambisjeuze** langetermynagenda opsteld wurdt: Wêr soe it Frysk yn 2030 stean moatte, as taal yn in meartalige regio?
- De taalskipper **stjoert** yn de ûnderskate domeinen, dy't yn de BFTK beneamd binne, aktyf oan op **gearwurking** tusken de by de BFTK behelle partijen¹⁰;
- De taalskipper stjoert yn nauwe **gearwurking** mei it Ryk aktyf oan op realisasje fan de yn de BFTK makke ôfspraken;
- De taalskipper **stjoert** sa folle mooglik op **gearhing** tusken de domeinen en tusken de oanbelangjende oerheden;
- De taalskipper rapportearret yn de rintiid fan de BFTK twa kear, yn oerlis mei oanbelangjende partijen, oer de fuortgong fan de ymplementaasje fan de yn de BFTK formulearre **ambysjes** oan Provinsjale Steaten, it advysorgaan DINGtiid en it koördinearjend ministearje (BZK).

8 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-VII-35.html>

9 Yn it earstoan wurde dêrby de by de WGFT oanbelangjende partijen (Fryske gemeenten, eksklusyf de Waadeilannen en Weststellingwerf), de FUMO, de Feilichheidsregio Fryslân en Wetterskip Fryslân behelle. Dêrnei (as tarieding op de yn 2023 op 'en nij op te stellen BFTK) sille ek de oare by de útfiering fan de BFTK oanbelangjende partijen, derby behelle wurde. De fraach dy't steld wurde sil, sil dan wêze kinne: Wêr soe it Frysk yn 2040 stean moatte, as taal yn in meartalige regio?

10 By it útfierjen fan de BFTK binne net allinne de ûndertekjende partijen, it Ryk en de provinsje, behelle, mar ek Fryske gemeenten, bestjoersorganen, ûnderwiisinstellingen, Fryske taalinstellingen ensfh.

Wat doet de taalskipper?

Succesvol Fries taalbeleid vraagt zoals de minister dit ook aan de Tweede Kamer heeft aangegeven naast wettelijke borging om heldere aansturing, ambitie en samenwerking.⁸ De kernwoorden voor de taalskipper zijn dan ook: aansturing, ambitie en samenwerking.

- De taalskipper zorgt er voor dat er aansluitend op de BFTK in **samenwerking** met de betrokken partijen⁹ een **ambitieuze** langetermijnagenda opgesteld wordt: Waar zou het Fries in 2030 moeten staan, als taal in een meertalige regio?
- De taalskipper **stuurt** in de verschillende in de BFTK benoemde domeinen actief aan op **samenwerking** tussen de bij de BFTK betrokken partijen¹⁰;
- De taalskipper stuurt in nauwe **samenwerking** met het Rijk actief aan op realisatie van gemaakte BFTK-afspraken;
- De taalskipper **stuurt** zoveel mogelijk op **samenhang** tussen de domeinen en tussen de betrokken overheden;
- De taalskipper rapporteert in overleg met betrokken partijen twee maal gedurende de looptijd van de BFTK aan Provinciale Staten, het adviesorgaan DINGtiid en het coördinerende ministerie (BZK) over de voortgang van de implementatie van de in de BFTK geformuleerde **ambities**.

8 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-VII-35.html>

9 In eerste instantie worden hierbij de bij de WGFT betrokken partijen (Friese gemeenten, exclusief de Waddeneilanden en Weststellingwerf), de FUMO, de Veiligheidsregio Fryslân en Wetterskip Fryslân betrokken. In tweede instantie (ter voorbereiding op de in 2023 opnieuw op te stellen BFTK) zullen ook de andere bij de uitvoering van de BFTK betrokken partijen, betrokken worden. De vraag die gesteld zal worden zal dan kunnen zijn: Waar zou het Fries in 2040 moeten staan, als taal in een meertalige regio?

10 Bij het uitvoeren van de BFTK zijn niet alleen de ondertekende partijen, het Rijk en de provincie betrokken, maar ook uitvoerende partijen zoals Friese gemeenten, bestuursorganen, onderwijsinstellingen en Friese taalinstellingen.

De stjoerende, stimulearjende aktiviteiten, dy't de taalskipper útfiert, binne allegearre bedoeld om de yn de BFTK oerienkommen ôfspraken (=ambysjes) tusken it Ryk en de provinsje út te fieren op desintraal nivo.

De taalskipper is dêrby as provinsje ek sels faak in oanbelangjende, útfierende partij, mar ek it Ryk en yn de BFTK oare neamde útfierende partijen binne dat. Om foar te kommen dat de taalskipper by ûnderskate ôfspraken himsels stimulearje of aktivearje moatte soe, sille Provinsjale Steaten, neist DINGtiid, ek aktyf by de útfiering fan dy rol behelle wurde. Yn de rintiid fan de BFTK wurdt twa kear rapportearre, oan de Steaten likegoed as oan it advysorgaan, oer de fuortgong fan de ymplemintaasje fan de BFTK. Sa kinne dy ynstituten mooglik aktyf bystjoere, mocht de taalskipper, wat net te hoopjen is, sels ûnfoldwaande ynfolging jaan oan syn taak om de BFTK út te fieren. It Ryk hâldt dêrby fansels de eigen ferantwurdlikheid oer de fuortgong fan de ymplemintaasje fan de BFTK (en dêrmei ek de ymplemintaasje WGFT/ûnderwiiswetjouwing).

It Ryk rapportearret dêroer sels, yn oerlis mei de provinsje, oan de Twadde Keamer. Ek rapportaazsjeferplichtings dy't folgje út it ratifisearjen fan it Europeesk Hânfêst en it Ramtferdrach bliuwe in taak fan it Ryk. De BFTK is in bestjoersôfspraak tusken it Ryk en de provinsje en de taalskipper nimt fan de beide partijen desintraal in aktyf stimulearjende en stjoerende taak op him. Dat ûntslacht it Ryk der lykwols net fan om aktyf útfiering te jaan oan yn de BFTK makke ôfspraken. Foar útfiering fan haadstik 4 Ynstelling Orgaan foar de Fryske taal (WGFT kêst 18 o/m 23) bliuwt it Ryk it earst ferantwurdlike oansprekpunt. Ek nimt it ministearje fan BZK de rol fan koördinator by de ûnderskate, by de Fryske taal en kultuer behelle departeminten yn Den Haach foar syn rekken.

De sturende, stimulerende aktiviteiten die de taalskipper uitvoert zijn allen gericht op het uitvoeren van de in de BFTK overeengekomen afspraken (=ambities) tussen het Rijk en de provincie op decentraal niveau.

De taalskipper is hierbij als provincie ook zelf vaak een betrokken uitvoerende partij, maar ook het Rijk en in de BFTK andere benoemde uitvoerende partijen zijn dit. Om te voorkomen dat de taalskipper bij verschillende afspraken zich zelf zou moeten stimuleren of activeren, zullen Provinciale Staten naast DINGtiid ook actief bij de uitvoering van deze rol betrokken worden. Gedurende de looptijd van de BFTK wordt tweemaal gerapporteerd aan zowel de Staten als het adviesorgaan over de voortgang van de implementatie van de BFTK. Zo kunnen deze instituten eventueel actief bijsturen mocht de taalskipper onverhoopt zelf onvoldoende invulling geven aan haar taak om de BFTK ten uitvoer te brengen. Het Rijk behoudt hierbij uiteraard de eigen verantwoordelijkheid over de voortgang van de implementatie van de BFTK (en daarmee ook de implementatie WGFT/onderwijswetgeving).

Het Rijk rapporteert daarover zelf in overleg met de provincie aan de Tweede Kamer. Ook rapportageverplichtingen voortvloeiende uit de ratificatie van het Europees Handvest en het Kaderverdrag blijven een taak van het Rijk. De BFTK is een bestuursafpraak tussen het Rijk en de provincie en de taalskipper neemt van de beide partijen decentraal een actief stimulerende en sturende taak op haar. Dit ontslaat echter het Rijk niet van het actief uitvoering geven aan in de BFTK gemaakte afspraken. Voor uitvoering van hoofdstuk 4 Instelling Orgaan voor de Friese taal (WGFT artikel 18 t/m 23) blijft het Rijk het eerstverantwoordelijke aanspreekpunt. Tevens blijft het ministerie van BZK, de rol van coördinator bij de verschillende bij Friese taal en cultuur betrokken departementen in Den Haag voor zijn rekening nemen.

Wat sil de taalskipper yn 2019-2023 dwaan?

Foar de kommende perioade (2019-2023) wurde de domeinen fan de BFTK (en ek dy fan it Europeesk Hânfêst) by it opstellen fan de taken fan de taalskipper as útgangspunt nommen. It oersjocht fan de hjir beskreaune aktiviteiten is net folslein, mar sil yn de rintiid fan de BFTK, ôfhinklik fan fierdere ûntwikkelings, fierder útwurke wurde kinne. Ek kin op grûn fan de ûntwikkelings yn oerlis mei it Ryk besletten wurde guon taken net of oars út te fieren. Trije kearnwurden binne by de formulearre ynspannings foar de taalskipper, lykas earder oanjûn, fan belang: **oanstjoering, ambysje en gearwurking**.

Yn de op it Europeesk Hânfêst basearre ûnderskate domeinen wol de taalskipper yn alle gefallen de neikommende aktiviteiten ûndernimme:

De taalskipper stjoert yn it Fryske taalgebiet oan op **ymplemintaasje fan de WGFT, haadstik 2 Gebrûk fan de Fryske taal yn it bestjoerlik ferkear**.

Dêrfoar sil de taalskipper:

- it yn 2017 opsette **bestjoerlike oerlis Mei-inoar foar it Frysk** mei de oanbelangjende gemeenten en relevante bestjoersorganen fuortsette. Dat oerlis sil ûnder foarsitterskip fan de Kommissaris fan de Kening en yn oanwêzigens fan de deputearre twaris jiers hâlden wurde. Dêrneist sille ek yndividuele petearen op bestjoerlik nivo mei de oanbelangjende bestjoersorganen organisearre wurde. Doel fan dy oerlizzen is om oanbelangjenden te stimulearjen om mei de ymplemintaasje fan de WGFT oan 'e slacht te gean;
- de foarstap nimme by it, yn oerlis mei de oanbelangjenden by it bestjoerlik oerlis Mei-inoar foar it Frysk, formulearjen fan in **lange termynambysje (LTA2030)** foar it Frysk;

Wat gaat de taalskipper doen 2019-2023?

Voor de komende periode (2019-2023) worden de domeinen van de BFTK (en ook die van het Europees Handvest) bij het opstellen van de taken van de taalskipper als uitgangspunt genomen. Het overzicht van de hier beschreven activiteiten is niet uitputtend, maar zal gedurende de looptijd van de BFTK afhankelijk van verdere ontwikkelingen meer uitgewerkt kunnen worden. Ook kan op basis van de ontwikkelingen in overleg met het Rijk besloten worden bepaalde taken niet of anders te gaan uitvoeren. Drie kernwoorden zijn bij deze geformuleerde inspanningen voor de taalskipper zoals aangegeven van belang: **aansturing, ambitie en samenwerking**.

In de op het Europees Handvest gebaseerde verschillende domeinen wil de taalskipper in ieder geval de volgende activiteiten ondernemen:

De taalskipper stuurt in het Friese taalgebiet aan op **implementatie van de WGFT hoofdstuk 2 Gebruik van de Friese taal in het bestuurlijk verkeer**.

Hiervoor zal de taalskipper:

- het in 2017 opgezette **bestuurlijke overleg Mei-inoar foar it Frysk** met de betrokken gemeenten en relevante bestuursorganen voortzetten. Dit overleg zal onder voorzitterschap van de Commissaris van de Koning en in aanwezigheid van de gedeputeerde tweemaal per jaar plaatsvinden. Hiernaast zullen ook individuele gesprekken op bestuurlijk niveau georganiseerd worden met de betrokken bestuursorganen. Doel van deze overleggen is om betrokkenen te stimuleren met de implementatie van de WGFT aan de slag te gaan;
- het voortouw nemen bij het in overleg met de betrokkenen bij het bestuurlijk overleg Mei-inoar foar it Frysk formuleren van een **langetermijnambitie (LTA2030)** voor het Fries;

- gemeenten en bestjoersorganen yn it Fryske taalgebiet stypje by it kommen ta of it útfieren fan **taalbeliedsplannen en taalferoarderings oangeande de Fryske taal (WGFT, kêst 5)**. It advysorgaan DINGtiid wurdt dêrby behelle, yn neifolging fan kêst 2.2.c. De provinsje hat de finansjele regeling ‘Mei-inoar foar it Frysk’ opset (2018-2022), om gemeenten en oare bestjoersorganen te ynspirearjen aktyf mei de ymplementaasje fan de WGFT oan ‘e slach te gean.

De taalskipper stjoert yn it Fryske taalgebiet oan op **ymplementaasje fan de WGFT, haadstik 3 Gebrûk fan de Fryske taal yn it rjochtsferkear.**

Dêrfoar sil de taalskipper:

- lenris yn ‘t jier sil de provinsje de rjochtbank útnûgje foar in bestjoerlik oerlis oer de ymplementaasje fan de WGFT. ûnderwerpen fan petear dêr’t de provinsje oer prate wol binne ûnder oare: taalbelied, foarljochting en ûndersyk tafoege waarde Fryske taal kwaliteit rjochtspraak;
- yn it ljocht van de **ymplementaasje fan de WGFT, kêst 12 o/m 14**, de oanbelangjende partijen by de tolkeproblematyk nûgje amtlik by-inoar te kommen en yn gearwurking mei-inoar, foar de doer fan de rintiid fan de bestjoersôfspraak, komme ta foldwaande beskikberens fan tolken Frysk.

Dêrneist sil de taalskipper ek:

- in regisseurjende en stimulearjende rol op him nimme troch ien of twa kear jiers de ûnderskate wittenskiplike en maatskiplike (ûnderwiis)ynstituten en alliansjes, dy’t harren mei meertaligens yn de Fryske kontekst dwaande hâlde, byinoar te bringen. Dêrby wol de taalskipper gearwurking yn it Fryske beliedsmêd tusken it Ekspertizesintrum Meertaligens (The Multilingualism Lab), de (ûnderwiis)ynstituten yn de Taalalliansje en (it erfskip fan) Lân fan taal stimulearje;
- derfoar soargje, as soks fanneden is, dat der bestjoerlik oerlis tusken de regionale publike media-ynstelling (yn dit gefal Omrop Fryslân), it ministearje fan OCW en de provinsje hâlden wurdt. ûnderwerpen fan petear: realisasje fan de mediawetjouwing, boarging fan it Frysktalige media-oanbod yn it mediabestel en takenning bydragen foar dat oanbod.

- gemeenten en bestjoersorganen in het Friese taalgebiet ondersteunen bij het komen tot dan wel het uitvoeren van taalbeleidsplannen en **taalverordereningen inzake de Friese taal (WGFT, artikel 5)**. Het adviesorgaan DINGtiid wordt hierbij in navolging van artikel 2.2.c betrokken. De provincie heeft om gemeenten en andere bestjoersorganen te inspireren actief met de implementatie van de WGFT aan de slag te gaan de financiële regeling ‘Mei-inoar foar it Frysk’ opgezet (2018-2022).

De taalskipper stuurt in het Friese taalgebiet aan op **implementatie van de WGFT hoofdstuk 3 Gebruik van de Friese taal in het rechtsverkeer.**

Hiervoor zal de taalskipper:

- Eén keer per jaar zal de provincie de rechtbank uitnodigen voor een bestuurlijk overleg over de implementatie van de WGFT. Onderwerpen van gesprek waar de provincie over wil praten zijn o.a.: taalbeleid, voorlichting en onderzoek toegevoegde waarde Friese taal kwaliteit rechtspraak;
- er voor zorgen dat in het licht van de **implementatie van de WGFT artikel 12 t/m 14** dat de betrokken partijen bij de tolkenproblematiek uitgenodigd worden om ambtelijk bij elkaar te komen en in samenwerking met elkaar gedurende de looptijd van de bestuursafpraak komen tot voldoende beschikbaarheid van tolken.

Hiernaast zal de taalskipper tevens:

- een regisserende en stimulerende rol op zich nemen door één a twee keer per jaar de verschillende wetenschappelijke en maatschappelijke (onderwijs) instituten en allianties die zich bezighouden met meertaligheid binnen de Friese context bij elkaar te brengen. Hierbij wil de taalskipper samenwerking in het Friese beleidsterrein tussen het Expertisecentrum Meertaligheid (The Multilingualism Lab) de (onderwijs)instituten binnen de Taalalliantie en (de erfenis van) Lân fan taal van stimuleren;
- er indien nodig voor zorgen dat er bestuurlijk overleg tussen de regionale publieke media-instelling (in dit geval Omrop Fryslân), het ministerie van OCW en de provincie plaatsvindt. Onderwerpen van gesprek: realisatie van de mediawetgeving, borging van het Friestalige media-aanbod in het mediabestel en toekenning bijdragen ten behoeve van dit aanbod;

Dêrby sil de taalskipper yn it algemien:

- ôfhinklik fan ûntwikkelings dy't de Fryske taal op koarte of lange termyn skea dwaan kinne rjochting oanbelangjende bestjoersorganen of bedriuwen/organisaasjes op in positive manier dúdlik aksje ûndernimme. Dêrby falt bygelyks te tinken oan KPN dy't gjin lanlike dekking mear hat foar Omrop Fryslân, en de ANBI-kasus by de belêstingstsjinst;
- yn de rintiid fan de BFTK ien kear in gearkomste organisearje foar oanbelangjende desintrale partijen mei as doel de ymplementaasje fan de bestjoersôfspraak te fergrutsjen. It advysorgaan DINGtiid sil dêrby behelle wurde;
- healwei de rintiid oan Provinsjale Steaten, it Ryk en DINGtiid rapportearje oer de fuortgong fan de desintrale ymplementaasje fan de hiele BFTK;
- trije kear jiers in Bestjoerlik Oerlis organisearje mei it bestjoer fan it advysorgaan DINGtiid en de deputearre. Op de wurklist steane benammen de foarderings fan de ymplementaasje fan de BFTK en de advizen fan DINGtiid dy't dêrmei te krijen hawwe.
- ien konsultaasjegearkomste foar it brede Fryske beliedsmêd opsette, mei as doel om te kommen ta in langetermynfisy foar de Fryske taal. Dêrby kin neist it organisearjen fan in publyksgearkomste ek tocht wurde oan it opsetten fan in ynternetkonsultaasje. It advysorgaan DINGtiid sil dêrby behelle wurde;
- alle jierren in wurkbesite organisearje foar by it Fryske beliedsmêd behelle ryksamtners;
- de leden fan de Twadde Keamer (Fêste Keamerkommisje BZK, J&V en OCW) ien kear útnûgje om, yn it ramt fan de tuskenevaluaasje, in BFTK relatearre wurkbesite oan de provinsje Fryslân te bringen;
- ûndersykje yn hoefier't it winsklik is om de webside www.opdestream.nl fierder te ûntwikkeljen of in oare side om- of op te setten. Op dy side steane net allinne alle by de BFTK behelle dokuminten, lykas de BFTK-teksten, it Europeeske Hânfêst, it Ramtferdrach, oer it Frysk stelde keamerfragen, keamerstikken of rapportaazjes fan de Committee of Experts, mar wurdt ek in aktuele stân fan saken fan de ymplementaasje fan de BFTK byhâlden. Troch aktuele ynformaasjefoarsjenning wol de taalskipper ûnderlinge gearwurking op it Fryske beliedsmêd stimulearje.

Hierbij zal de taalskipper in het algemeen:

- afhankelijk van ontwikkelingen die de Friese taal op korte dan wel lange termijn kunnen schaden richting betrokken bestuursorganen dan wel bedrijven/organisaties op een positieve wijze gericht actie ondernemen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan KPN die geen landelijke dekking meer heeft voor Omrop Fryslân, tot de ANBI-casus bij de belastingdienst;
- gedurende de looptijd van de BFTK éénmaal een bijeenkomst organiseren voor betrokken decentrale partijen met als doel de implementatie van de bestuursafpraak te vergroten. Hierbij zal het adviesorgaan DINGtiid betrokken worden;
- halverwege de looptijd aan Provinciale Staten, het Rijk en DINGtiid rapporteren over de voortgang van de decentrale implementatie van de gehele BFTK;
- drie keer per jaar een Bestuurlijk Overleg organiseren met het bestuur van het adviesorgaan DINGtiid en de gedeputeerde. Op de agenda staat hier in het bijzonder de vorderingen van implementatie van de BFTK en de hier aan gerelateerde adviezen van DINGtiid;
- één keer een consultatiebijeenkomst op te zetten voor het brede Friese beleidsterrein met als doel te komen tot een langetermijnvisie voor de Friese taal. Hierbij kan naast het organiseren van een publieksbijeenkomst ook gedacht worden aan het opzetten van een internetconsultatie. Hierbij zal het adviesorgaan DINGtiid betrokken worden;
- jaarlijks een werkbezoek organiseren voor bij het Friese beleidsterrein betrokken rijksambtenaren;
- één keer de leden van de Tweede Kamer (Vaste Kamercommissie BZK, J&V en OCW) uitnodigen in het kader van de tussenevaluatie een BFTK gerelateerd werkbezoek te brengen aan de provincie Fryslân;
- onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om de website www.opdestream.nl door te ontwikkelen of een andere site om- of op te zetten. Op deze site staan niet alleen de BFTK teksten, Europese Handvest, Kaderverdrag, over het Fries gestelde Kamervragen, kamerstukken dan wel rapportages van de Committee of Experts, maar wordt ook een actuele stand van zaken van de implementatie van de BFTK bijgehouden. Door middel van actuele informatievoorziening wil de taalskipper onderlinge samenwerking op het Friese beleidsterrein stimuleren.

Evaluasje

De minister fan Ynlânske Saken hat oankundige dat hy in evaluaasje nei it funksjonearjen fan de taalskipper¹¹ útfiere lit. De minister sil meidertiid oan it advysorgaan DINGtiid freegje om mei te tinken oer mooglike ferbetterpunt foar de Taalskipper en foar de gearwurking mei en de stipe fan de desintrale bestjoersorganen.

By dy evaluaasje sille de hjirûnder steande yndikatorren (sinjalearjende funksje/oanwizing oer it nivo fan de kwaliteit) meinommen wurde om fêst te stellen hoe't de taalskipper oant dan ta funksjonearre hat. Dy evaluaasje hat as doel om te kommen ta ferbetterpunten om it funksjonearjen fan de taalskipper nei de takomst ta te optimalisearjen.

De sintrale fraach by dy evaluaasje sil wêze:

Soarget de taalskipper op desintraal nivo yn it Fryske taalgebiet foar in tafoege wearde boppe-op de besteande ynfrastruktuer by it yn gearwurking mei de oanbelangjende partijen kommen ta útfiering fan tusken it Ryk en de provinsje makke ôfspraken oangeande it garandearjen en befoarderjen fan de Fryske taal en kultuer?

Yn dizze troch in ûnôfhinklike partij út te fieren evaluaasje sille yn de BFTK neamde partijen as belanghawwenden in wichtige rol spylje. By dy evaluaasje sil yn it bysûnder sjoen wurde nei de yn dit dokumint beskreaune taken:

¹¹ <https://dingtiid.frl/wp-content/uploads/2018/02/Getekende-brief-aan-DINGtiid.pdf>

Evaluatie

De minister van Binnenlandse Zaken heeft aangekondigd om een evaluatie uit te laten voeren naar het functioneren van de taalskipper.¹¹ Aan het adviesorgaan DINGtiid zal de minister te zijner tijd vragen mee te denken over eventuele verbeterpunten voor de Taalskipper en voor de samenwerking met en de ondersteuning van de decentrale bestuursorganen.

Bij deze evaluatie zullen de hieronder weergegeven indicatoren (signalerende functie/aanwijzing over de mate van kwaliteit) meegenomen worden om te bepalen hoe de taalskipper tot dan toe heeft gefunctioneerd. Deze evaluatie heeft als doel om te komen tot verbeterpunten om het functioneren van de taalskipper op de toekomst gericht te optimaliseren.

De centrale vraag bij deze evaluatie zal zijn:

Zorgt de taalskipper op decentraal niveau in het Friese taalgebied voor een toegevoegde waarde bovenop de bestaande infrastructuur bij het in samenwerking met betrokken partijen komen tot uitvoering van tussen het Rijk en de provincie gemaakte afspraken aangaande het waarborgen en bevorderen van de Friese taal en cultuur?

In deze door een onafhankelijke partij uit te voeren evaluatie zullen in de BFTK genoemde partijen als stakeholders een belangrijke rol spelen. Bij deze evaluatie zal in het bijzonder gekeken worden naar de in dit document beschreven taken:

¹¹ <https://dingtiid.frl/wp-content/uploads/2018/02/Getekende-brief-aan-DINGtiid.pdf>

- *Yn hoefier hat de taalskipper genôch stjoerd op gearwurking troch de ûnderskate, yn de BFTK neamde desintrale partijen? Wêr kin dy stjoering (noch) aktiver, hoe dan?*
- *Hokker ôfspraken út de BFTK binne, nei oanstjoering fan de taalskipper, yn nauwe gearwurking mei it Ryk, ûnderwilens realisearre, hokker noch net of noch ûnfoldwaande?*
- *Hat de taalskipper yn de rintiid fan de BFTK oan Provinsjale Steaten, it advysorgaan DINGtiid en it koördinearjend ministearje (BZK) faak genôch oer de fuortgong fan de yn de BFTK formulearre ambysjes rapportearre?*
- *Is der, yn gearwurking mei de oanbelangjende partijen, in ambisjeuze langetermynagenda opsteld oer wêr't it Frysk yn 2030 stean moatte soe, as taal yn in meartalige regio?*
- *Hat der twaris jiers in bestjoerlik oerlis Mei-inoar foar it Frysk west ûnder foarsitterskip fan de taalskipper? As dat sa is, yn hoefier is dêrby it doel realisearre om desintrale oanbelangjenden te stimulearjen mei de ymplementaasje fan de WGFT oan de slach te gean en hoe kin dat (mooglik) (noch) better?*
- *Hawwe der yndividuele petearen tusken de taalskipper en oare by de WGFT behelle desintrale bestjoersorganen west? As dat sa is, yn hoefier is dêrby it doel realisearre om oanbelangjenden te stimulearjen mei de ymplementaasje fan de WGFT oan de slach te gean en kin dat (mooglik) (noch) better?*
- *Yn hoefier binne gemeenten en bestjoersorganen yn it Fryske taalgebiet troch de taalskipper stipe by it kommen ta of it útfieren fan taalbeliedsplannen en taalferoarderings oangeande de Fryske taal (WGFT, kêst 5)? Wat hat dêrby oant no ta de troch de taalskipper opsette rol west fan de regeling 'Mei-inoar foar it Frysk'?*
- *Yn hoefier is it advysorgaan DINGtiid dêrby yn oerlis mei de taalskipper yn neifolging fan kêst 2.2.c aktyf behelle, en hoe kin dat (mooglik) (noch) better?*
- *Hat de provinsje alle jierren de rjochtbank útnûge foar in bestjoerlik oerlis en is derby praat oer it ymplementearjen fan de WGFT kêst 10 oant en mei 17?*
- *Yn hoefier hat/hawwe der ûnder oanstjoering fan de taalskipper, yn it ljocht fan WGFT kêst 12 oant en mei 14, (in) amtlike gearkomst(e)n west om te kommen ta foldwaande beskikbere tolken Frysk?*
- *In hoeverre heeft de taalskipper voldoende gestuurd op samenwerking door de verschillende in de BFTK benoemde decentrale partijen? Waar kan deze sturing (nog) actiever, hoe dan?*
- *Welke afspraken uit de BFTK zijn na aansturing van de taalskipper in nauwe samenwerking met het Rijk inmiddels gerealiseerd, welke nog niet of nog onvoldoende?*
- *Heeft de taalskipper gedurende de looptijd van de BFTK aan Provinciale Staten, het adviesorgaan DINGtiid en het coördinerende ministerie (BZK) voldoende keren gerapporteerd over de voortgang van de in de BFTK geformuleerde ambities?*
- *Is er in samenwerking met de betrokken partijen een ambitieuze langetermijnagenda opgesteld over waar het Fries in 2030 zou moeten staan, als taal in een meertalige regio?*
- *Heeft er tweemaal per jaar een bestuurlijk overleg Mei-inoar foar it Frysk plaats gevonden onder voorzitterschap van de taalskipper? Zo ja, in hoeverre is hierbij het doel gerealiseerd om decentraal betrokkenen te stimuleren met de implementatie van de WGFT aan de slag te gaan en hoe kan dit (eventueel) (nog) beter?*
- *Hebben er individuele gesprekken tussen de taalskipper en andere bij de WGFT betrokken decentrale bestuursorganen plaatsgevonden? Zo ja, in hoeverre is hierbij het doel gerealiseerd om betrokkenen te stimuleren met de implementatie van de WGFT aan de slag te gaan en hoe kan dit (eventueel) (nog) beter?*
- *In hoeverre zijn gemeenten en bestuursorganen in het Friese taalgebied door de taalskipper ondersteund bij het komen tot dan wel het uitvoeren van taalbeleidsplannen en taalverordeningen inzake de Friese taal (WGFT, artikel 5)? Wat is hierbij tot nu toe de door de taalskipper opgezette rol geweest van de regeling 'Mei-inoar foar it Frysk'?*
- *In hoeverre is het adviesorgaan DINGtiid hierbij in overleg met de taalskipper in navolging van artikel 2.2.c actief betrokken geweest, en hoe kan dit (eventueel) (nog) beter?*
- *Heeft de provincie alle jaren de rechtbank uitgenodigd voor een bestuurlijk overleg en is daarbij gesproken over de implementatie van de WGFT artikel 10 tot en met 17?*
- *In hoeverre heeft/hebben er onder aansturing van de taalskipper in het licht van WGFT artikel 12 tot en met 14 (een) ambtelijke bijeenkomst(en) plaatsgevonden om te komen tot voldoende beschikbare tolken Fries?*

- Yn hoefier hat de taalskipper in regisseurjende en stimulearjende rol op him nommen troch ien of twa kear jiers de ûnderskate wittenskiplike en maatskiplike (ûnderwiis) ynstituten en alliânsjes dy't harren dwaande hâlde mei meartaligens yn de Fryske kontekst byinoar te bringen mei as doel ûnderlinge gearwurking ta stân te bringen? Wêr hat dat foarearst wollnet ta laat?
- Hat it nedich west dat der ûnder oanstjoering fan de taalskipper bestjoerlik oerlis west hat tusken de regionale publike mediaynstellings, OCW en de provinsje sels?
- Yn hoefier hawwe der ûntwikkelings west dy't de Fryske taal op koarte of op lange termyn skea dwaan kinne? En yn hoefier hat de taalskipper dêrby doelbewust aksje ûndernommen?
- Hat de taalskipper ien kear in gearkomste organisearre foar lju dy't desintral by de BFTK behelle wiene, mei as doel de ymplementaasje fan de bestjoersôfspraak te fergrutsjen? Is it advysorgaan DINGtiid dêrby behelle?
- Hat de taalskipper healwei de rintiid oan PS, it Ryk en DINGtiid rapportearre oer de fuortgong fan de desintrale ymplementaasje fan de hiele BFTK?
- Hat de taalskipper trije kear jiers in BO organisearre foar it bestjoer fan it advysorgaan DINGtiid en de deputearre fan de provinsje Fryslân? Hawwe de foarderings fan de ymplementaasje fan de BFTK en de dêroan relatearre advizen fan DINGtiid dêrby op 'e wurklist stien?
- Hat de taalskipper ien kear in konsultaasjegearkomste opset foar it brede Fryske beliedsmêd mei as doel om ta in langetermynfisy foar de Fryske taal te kommen? Is it advysorgaan DINGtiid dêrby behelle?
- Hat de taalskipper alle jierren in wurkbesite organisearre foar de by it Fryske beliedsmêd behelle ryksamtners?
- Hat de taalskipper de leden fan de Twadde Keamer (Fêste Keamerkommisje BZK, J&V en OCW) útnûge, yn it ramt fan de tuskenevaluaasje, om in BFTK relatearre wurkbesite oan de provinsje Fryslân te bringen?
- Is ûndersocht yn hoefier't it winsklik is om de webside www.opdestream.nl fierder te ûntwikkeljen, en ôfhinklik fan dy resultaten, is dy side omset nei in BFTK side?
- In hoeverre heeft de taalskipper een regisserende en stimulerende rol op haar genomen door één á twee keer per jaar de verschillende wetenschappelijke en maatschappelijke (onderwijs) instituten en allianties die zich bezighouden met meertaligheid binnen de Friese context bij elkaar te brengen met als doel onderlinge samenwerking tot stand te brengen? Waartoe heeft dit vooralsnog wel/niet geleid?
- Is het nodig geweest dat er onder aansturing van de taalskipper bestuurlijk overleg heeft plaatsgevonden tussen de regionale publieke media instellingen, OCW en de provincie zelf?
- In hoeverre hebben zich ontwikkelingen voorgedaan die de Friese taal op korte dan wel lange termijn kunnen schaden? En in hoeverre heeft de taalskipper hierbij gericht actie ondernomen?
- Heeft de taalskipper éénmaal een bijeenkomst georganiseerd voor de BFTK decentraal betrokkenen met als doel de implementatie van de bestuursafpraak te vergroten? Is hierbij het adviesorgaan DINGtiid betrokken?
- Heeft de taalskipper halverwege de looptijd aan PS, Het Rijk en DINGtiid gerapporteerd over de voortgang van de decentrale implementatie van de gehele BFTK?
- Heeft de taalskipper drie keer per jaar een BO georganiseerd voor het bestuur van het adviesorgaan DINGtiid en de gedeputeerde van de provincie Fryslân? Heeft hierop de agenda de vorderingen van de implementatie van de BFTK en de hieraan gerelateerde adviezen van DINGtiid gestaan?
- Heeft de taalskipper één keer een consultatiebijeenkomst op gezet voor het brede Friese beleidsterrein met als doel te komen tot een langetermijnvisie voor de Friese taal? Is hierbij het adviesorgaan DINGtiid betrokken?
- Heeft de taalskipper jaarlijks een werkbezoek georganiseerd voor de bij het Friese beleidsterrein betrokken rijksambtenaren?
- Heeft de taalskipper de leden van de Tweede Kamer (Vaste Kamercommissie BZK, J&V en OCW) uitgenodigd in het kader van de tussenevaluatie een BFTK gerelateerd werkbezoek te brengen aan de provincie Fryslân?
- Is onderzocht in hoeverre het wenselijk is om de website www.opdestream.nl door te ontwikkelen, en afhankelijk van deze resultaten is deze site omgezet naar een BFTK site?

As lêste sil dêrby de fraach meinommen wurde yn hoefier't de ynfolling fan de rol fan taalskipper oant dan ta oanslutend op it advys fan DINGtiid wol of net bydrage kinnen hat oan it mear 'stjoer krijen op it Fryske taaldossier'.

Dêrby is opmurken dat de termyn fan 2019 foar it útfieren fan de evaluaasje, lykas earder troch de minister oankundige, mooglik minder realistysk is. It útstel is om de evaluaasje healwei de rintiid fan de BFTK útfiere te litten.

Tot slot zal hierbij de vraag meegenomen worden in hoeverre de invulling van de rol van taalskipper tot dan toe aansluitend op het advies van DINGtiid wel of niet bij heeft kunnen dragen aan het meer 'stuur krijgen op het Friese taaldossier'.

Hierbij is opgemerkt dat de termijn van 2019 om de evaluatie uit te voeren zoals eerder aangekondigd door de minister, mogelijk minder realistisch is. Het voorstel is om deze evaluatie halverwege de looptijd van de BFTK uit te laten voeren.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

provinsje fryslân
provincie fryslân